

INFOBLAD WALVISSEN EN DOLFIJNEN

Walvissen zijn groot. Heel erg groot. De blauwe vinvis is zelfs het grootste dier dat ooit heeft bestaan. Toen lang geleden vissers de reuzen op zee zagen, dachten ze vooral: wat een hoop vlees. Uit hebzucht volgde de grootste slachting aller tijden. Nog steeds is het aantal walvissen een fractie van wat het ooit was. Maar er is hoop. Er is nog geen walvissoort uitgestorven en natuurbeschermers voeren overal actie om de waterreuzen te behouden. In dit infoblad is alles te lezen over het leven van de walvis, de jacht en de reddingsoperaties.

Er zijn ongeveer 80 verschillende walvissen. Die zijn verdeeld in twee groepen: de baleinwalvissen (13 soorten) en de tandwalvissen. De baleinwalvissen zijn de grote jongens, zoals de blauwe vinvis. Van de tandwalvissen zijn vooral de dolfijnen het bekendst.

Baleinwalvissen

Zelfs de kleinste baleinwalvis, de dwergwalvis, is meer dan drie keer zo lang als een mens en wel veertig keer zo zwaar. In hun mond hebben baleinwalvissen een soort baard. De haren van die baard noemen we baleinen. Met hun gordijn van baleinen zeven de baleinwalvissen kleine diertjes uit het water. Het bekendste voer is krill: garnalen die soms in kilometersbrede zwermen in het water bij de Zuidpool krioelen. Bij de Noordpool jagen de baleinwalvissen meer op scholen kleine visjes. Al die kleine beestjes komen alleen bij voldoende zon massaal voor in een ijszee. Daarom zijn de meeste baleinwalvissen er alleen in de zomer te vinden. De rest van het jaar trekken ze richting evenaar. Daar krijgen de vrouwtjes eventueel jongen. Vaak zijn er bij baleinwalvissoorten verschillende groepen die elkaar nooit tegenkomen. Bijvoorbeeld de zuidelijke blauwe vinvis, die elk voorjaar bij de Zuidpool voedsel zoeken, en de noordelijke blauwe vinvis, die elk jaar naar de Noordpool trekken.

Tandwalvissen

De potvis, orka, griend, narwal en beloega, en alle rivier- en zeedolfijnen en bruinvissen zijn tandwalvissen. Met meer dan zeventig verschillende soorten vormen zij de grote meerderheid van de walvisachtigen. De meeste tandwalvissen hebben een lange rij puntige tanden in hun bek staan. Daarmee kunnen ze glibberige prooien vastgrijpen, zoals vissen. Ze eten dus veel grotere dieren dan de baleinwalvissen. Toch zijn de meeste een stuk kleiner. Alleen de potvis heeft zich een plaatsje kunnen verwerven tussen de grootsten der aarde. Met zijn maximale lengte van meer dan 20 meter is deze tandwalvis de op twee na grootste walvis.

Een andere tandwalvis van behoorlijke lengte is de orka: bijna 10 meter. De nogal onbekende zwarte dolfijn (een spitssnuitdolfijn) haalt zelfs meer dan 12 meter. Maar de meeste dolfijnen en vooral de bruinvissen zijn een stuk kleiner. De allerkleinste is de sterk bedreigde vaquita (een bruinvis), die meestal niet langer wordt dan 1,20 meter en veertig kilo zwaar. De merkwaardigste tandwalvis is de narwal. Die heeft maar twee tanden, maar bij het mannetje groeit er één uit tot een enorme gedraaide slag tand. Waarvoor het mannetje zijn twee meter lange tand gebruikt is niet duidelijk. Misschien houden ze er degengevechten mee om de vrouwtjes. In de Middeleeuwen werd de lange tand van de narwal wel verkocht als de hoorn van een mysterieus wit paard: de eenhoorn.

Zuidkapers 'zeilen' soms door hun staart in de wind te houden.

Orka's leven en jagen vaak samen.

BEDREIGINGEN

Bij bedreigingen van walvissen denk je natuurlijk het eerst aan de walvisjacht. Dat is - en vooral: was - inderdaad een groot gevaar voor walvissen. Maar helaas zijn er nog meer oorzaken waardoor het slecht gaat met veel soorten walvissen en dolfijnen. Hier de belangrijkste.

Per jaar verdrinken duizenden dolfijnen in visnetten.

1 de jacht

Walvissen zijn geen koudbloedige vissen die op de wal leven, maar warmbloedige zoogdieren die in de zee zwemmen. Net als mensen krijgen ze gewoonlijk maar één jong per keer, dat ze voeden met moedermelk. Van het foutje in hun naam zullen de walvissen niet wakker liggen. De blunder dat de grote walvissen net zo bejaagd zijn als vissen zullen ze echter moeilijk te boven komen. In tegenstelling tot vissen, planten zeezoogdieren zich maar heel langzaam voort. Daardoor kunnen ze zich nauwelijks herstellen van de walvisvaart. Toch wordt er nog steeds op walvissen gejaagd, ondanks het feit dat de commerciële jacht op walvissen al lang verboden is. Landen als Japan, Noorwegen en ook IJsland trekken zich niets aan van internationale afspraken over de commerciële walvisvangst. Onder het mom van wetenschappelijk onderzoek en traditie doden ze elk jaar honderden walvissen.

Toen het harpoenkanon werd uitgevonden konden de walvisjagers ook de snellere walvissen vangen, zoals vinvissen.

2 ongelukken

Dat egels en dassen vaak omkomen in het verkeer is bekend. Een walvis als verkeersslachtoffer klinkt heel wat vreemder. Toch komt het regelmatig voor dat schepen in aanvaring komen met walvissen, zeker nu de rivieren en zeeën steeds drukker worden. Voor een zeer zeldzame soort als de noordkaper (in totaal niet meer

dan 350 dieren) kunnen aanvaringen zelfs letterlijk de doodsklap vormen. Van verreweg de meeste noordkapers die vroegtijdig om het leven komen is aanvaring de doodsoorzaak.

3 gif

Behalve de jacht vormt watervervuiling een ernstige bedreiging voor de walvissen. Allerlei afvalstoffen die wij op zee geloosd hebben, komen via het voedsel in de walvis terecht. Ook van olieboringen en de scheepvaart hebben walvissen veel last. De walvissoorten die in of bij rivieren leven hebben het allermeeest te lijden. Alle rivierdolfijnen zijn sterk bedreigd en beloega's die in de monding van de St. Lawrence-rivier in Canada voorkomen hebben erg veel gevaarlijke chemische stoffen in hun lichaam. Veel van de schadelijke stoffen die walvissen en dolfijnen binnenkrijgen, slaan ze op in hun vetlaag. Als het dier een tijdje weinig te eten heeft, komen ze weer vrij. Zo krijgt de walvis juist in een moeilijke tijd het gif in zijn lijf. Vrouwtjes met een jong gebruiken hun speeklaag om melk te maken. Zo draagt de moeder het gif over aan haar eigen jong.

4 bijvangst

Een heel andere aanslag op walvissen vormt de visserij op echte vissen, waarbij met name dolfijnen en bruinvissen per ongeluk in de visnetten verstrikt raken. Ongeveer 300.000 walvisachtigen sterven jaarlijks op deze manier. Vooral de tonijnvisserij eist veel slachtoffers. Tonijnen en dolfijnen zwemmen vaak bij elkaar in de buurt. Uit de enorm grote netten die vissers rond zo'n school spannen, kunnen de dolfijnen niet ontsnappen, waardoor ze verdrinken. Ook worden er tientallen kilometerslange 'drijfnetten' uitgeworpen die alles vangen wat langs zwemt. Inmiddels zijn dergelijke 'gordijnen des doods' op volle zee wel verboden, maar er zijn nog steeds landen die zich daar niets van aantrekken.

5 klimaatverandering

Hoe zeestromingen zullen veranderen als het klimaat verandert, is moeilijk te voorspellen, maar dat plaatselijk ook de hoeveelheid plankton zal wijzigen staat vast. Met de hoeveelheid plankton verandert de hoeveelheid garnalen en ander voedsel voor walvissen. Met andere woorden: als het klimaat verandert, zullen de walvissen hun voedsel op andere plekken moeten gaan zoeken. Het is de vraag of ze hun eeuwenoude trekroutes op tijd kunnen aanpassen. Rond de Noord- en de Zuidpool zullen de effecten van klimaatverandering op de natuur het grootst zijn. Naar verwachting zullen de walvissen en dolfijnen die het hele jaar in de poolzee leven (zoals de narwal, beloega en Groenlandse walvis) het meest te lijden hebben van verandering van het klimaat. Maar ook walvissen die 's zomers speciaal naar de poolgebieden trekken om zich vol te eten zullen er last van krijgen. Er zijn aanwijzingen dat door klimaatverandering de hoeveelheid krill-garnalen in de zee rond de Zuidpool afneemt. Deze diertjes zijn een belangrijke voedselbron voor veel vissen en walvissen, waaronder de bedreigde blauwe vinvis.

In de koude poolzeeën is voor walvissen veel voedsel te vinden.

BESCHERMING

Gelukkig hebben walvissen en dolfijnen veel vrienden. Organisaties als het Wereld Natuur Fonds zetten zich al jaren voor deze zoogdieren in. Dat gebeurt op verschillende manieren.

Om walvissen goed te beschermen is onderzoek nodig.

1 wetten en parken

In het jaar 1961 zijn meer walvissen gevangen dan in welk jaar dan ook. In hetzelfde jaar werd het Wereld Natuur Fonds opgericht. Het Wereld Natuur Fonds heeft vanaf zijn oprichting tegen de walvisvangst gestreden. Een belangrijk succes werd behaald in 1982: toen besloot de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC) om de vangst van walvissen voorlopig te stoppen. In 1988 was de walvisvaart zo goed als gesloten. Om de walvissen te redden is het erg belangrijk dat het verbod op de walvisvaart blijft bestaan. Het Wereld Natuur Fonds en andere natuurorganisaties zullen er dan ook alles aan doen om te zorgen dat landen als Noorwegen, Japan en IJsland stoppen met de walvisjacht. Ook probeert het Wereld Natuur Fonds de nu nog toegestane walvisvangsten op kleine soorten en voor de wetenschap of vanwege tradities totaal te stoppen. Een grote stap in de goede richting is de oprichting van een enorm groot walvisreservaat in de zuidelijke oceanen. In dit in 1994 opgerichte 'park' in een wijde boog rond de Zuidpool zijn de walvissen volledig beschermd. Het reservaat biedt ook goede mogelijkheden om de walvissen te bestuderen en te zien of de soorten die hier in de zomer komen eten in aantal toenemen. Er is nog steeds weinig bekend hoeveel walvissen er nu eigenlijk precies over zijn. Ook in de Indische Oceaan, de Middellandse Zee en langs de kusten van veel landen zijn walvisreservaten ingesteld om de reuzen van de zee te helpen.

2 veilig zwemwater

De noordkaper trekt in de wintermaanden van de Noordelijke IJszee naar de kust van Florida en Georgia (Amerika) om zich voort te planten. In dit gebied is een speciaal waarschuwingssysteem opgezet. Langs de kust en boven zee worden de walvissen in de gaten gehouden. Via de kustwacht worden schepen die te dicht bij de walvissen in de buurt dreigen te komen gewaarschuwd. Het is hier voor schepen zelfs wettelijk verboden om dichterbij dan 500 meter bij een noordkaper in de buurt te komen.

3 schoon water

Natuurbeschermingsorganisaties werken hard om de vervuiling van de oceanen tegen te gaan. Zo is bijvoorbeeld in Canada een groot project gestart om het water van de St. Lawrence-rivier weer schoner te maken en de door vervuiling bedreigde beloega's te redden. Ook op veel andere plaatsen vechten actiegroepen om de afvallozingen in zee te stoppen.

4 uit het net

Om het probleem van de dolfijnen die in visnetten verstrikt raken op te lossen zijn andere manieren om te vissen ontwikkeld. De kilometerslange drijfnetten zijn inmiddels bijna overal verboden. Ook zijn er speciale reddingsteams die walvissen komen lossnijden als er een melding is dat zij verstrikt zijn geraakt.

Van walvissen kun je leren

Doordat miljoenen mensen zich wereldwijd hebben ingezet voor het behoud van de walvissen, kunnen we nog steeds op veel plekken van deze bijzondere zeezoogdieren genieten. In sommige landen waar toeristen vanaf de kust of met een bootje de zeereuzen kunnen zien, verdient de plaatselijke bevolking zelfs meer aan het walviskijken dan vroeger aan de walvisjacht. Ook kunnen we nog heel veel leren van de walvissen. Hun aanpassingen aan het water en de manier waarop ze met elkaar omgaan zijn uniek voor het dierenrijk. Wie zou niet willen weten hoe potvissen zo lang onder water kunnen blijven of wat de bijzondere geluiden waarmee sommige soorten met elkaar 'praten' precies betekenen. Hoe meer we over walvissen te weten komen, hoe onbegrijpelijker het wordt dat we ze bijna hebben uitgeroeid.

5 een gezond klimaat

De belangrijkste oorzaak van de verandering van het klimaat is dat we te veel gas, olie en steenkool verbranden. Door zuinig te zijn met energie en alleen gebruik te maken van 'groene energie', kunnen we helpen om klimaatverandering tegen te gaan. Het Wereld Natuur Fonds heeft een uitgebreid programma om te zorgen dat zoveel mogelijk regeringen, bedrijven en consumenten over de hele wereld daaraan bijdragen. Het lijkt vreemd, maar het is toch waar: door hier lampen uit te doen die onnodig branden, help je de walvissen bij de Zuidpool.

Overschakelen op 'groene energie' helpt om klimaatverandering tegen te gaan.

Veel mensen hebben er geld voor over om een walvis in het echt te zien.

BALEINWALVIS VAN KOP TOT STAART

huid

Walvissen hebben een gladde onbehaarde huid. Maar net als bij een schip kunnen er zeepokken op gaan groeien: zeediertjes met vangarmpjes en een wit kalkhuisje. Vooral een langzaam zwemmende waterreus als de grijze walvis heeft veel eeltige plekken waarop zeepokken meeliften.

speklaag

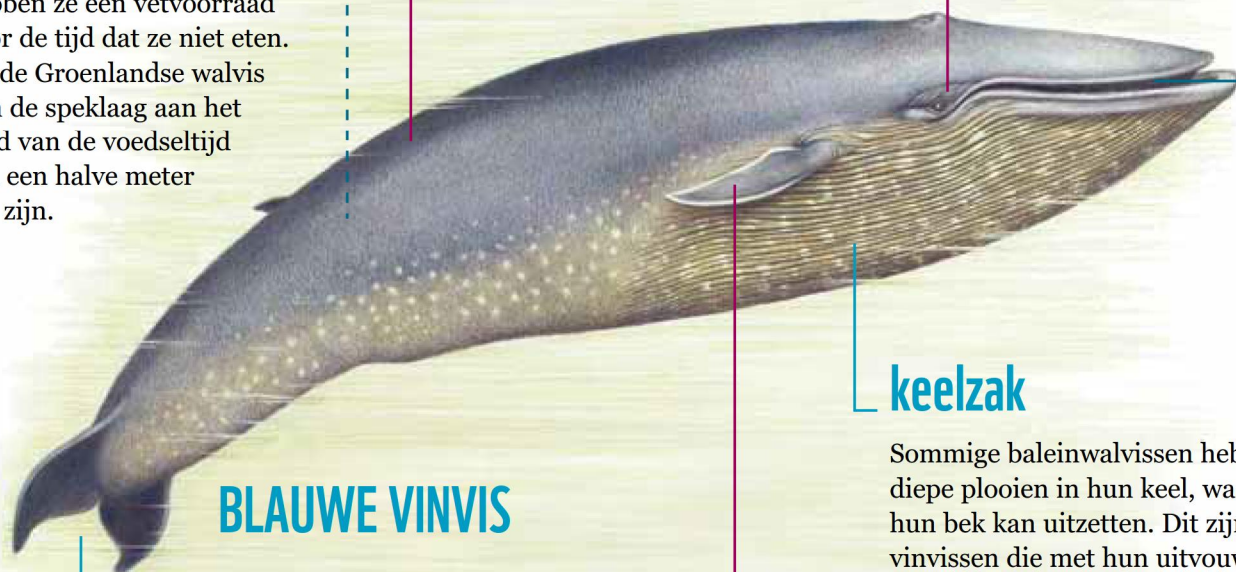
Onder hun huid hebben walvissen een dikke speklaag. Daardoor blijven ze lekker warm in het poolwater en hebben ze een vetvoorraad voor de tijd dat ze niet eten. Bij de Groenlandse walvis kan de speklaag aan het eind van de voedseltijd wel een halve meter dik zijn.

ademgaten

Baleinwalvissen hebben twee spuitgaten boven op hun kop om adem te halen. Vaak nemen ze vier of vijf keer achter elkaar een flinke teug lucht om daarna weer een tijdje onder te duiken. Het uitademen gaat met enorme kracht. Als de buitenlucht koud is kun je hun hete adem als een metershoge dampwolk zien. Walvisvaarders konden de walvissen gemakkelijk opsporen door die fonteinen.

ogen

Het oog van een walvis is niet veel groter dan het oog van een koe. De ogen van walvissen zijn bedekt met een olieachtige laag die bescherming biedt tegen het zoute water. Maar vaak zullen ze weinig zien omdat het zeewater meestal troebel is.

BLAUWE VINVIS

staart

Walvissen zwemmen door hun staart op en neer te bewegen. Ze hebben daar dan ook enorme spieren zitten. De achtervinnen zijn hard en stug en staan horizontaal. Anders dan bij vissen: die hebben een verticale staart die ze heen en weer door het water bewegen.

vinnen

De voorpoten van walvissen zijn vinnen. Achterpoten hebben ze niet. Ze gebruiken hun borstvinnen vooral om mee te sturen. De bult-rug heeft heel lange borstvinnen, tot wel vijf meter lang. Die beweeglijke flappen gebruiken ze ook om elkaar te aaien en om er seinen mee te geven. Daarentegen stelt het rugvinnetje van de vinvis weinig voor.

keelzak

Sommige baleinwalvissen hebben diepe plooiën in hun keel, waardoor hun bek kan uitzetten. Dit zijn de vinvissen die met hun uitvouwbare keelzak een enorme hap water kunnen nemen. Vervolgens persen ze al dat water langs hun baleinen en likken het eten dat in hun baard is blijven hangen op.

baleinen

De baleinen bestaan uit dezelfde stof die de mens in zijn haren en nagels heeft. Met zijn baleinen zeeft een walvis voedsel uit het water. Mensen gebruikten de stevige, buigzame baleinen van gevangen walvissen voor het maken van borstels, paraplu's en korsetten: een soort hemd waarmee vrouwen zich vroeger insnoerden om er mooier uit te zien.

DOLFIJN VAN KOP TOT STAART

voorhoofd

Veel tandwalvissen hebben een opvallende bolle kop. Dat heeft te maken met hun speciale manier van waarnemen onder water: de echolocatie. Ze maken klik-geluidjes en vangen die weer op. Zo vormen ze een geluidsbeeld van hun omgeving, waarmee ze zelfs in het pikkedonker kunnen zien.

hersenen

Een dolfijn heeft een goed stel hersens. Ze zien er zelfs een stuk ingewikkelder uit dan die van de mens, met meer kronkels en plooien. De hersenen van een potvis wegen ongeveer 8 kilo: dat is bijna zes keer zoveel als de hersenen van een mens.

rugvin

De meeste tandwalvissen hebben een sikkelvormige rugvin, net zoals haaien. De orka heeft de langste vin: tot 1,8 meter, zo lang als een volwassen man.

TUIMELAAR

huid

De huid is glad en voelt aan als een hardgekookt gepeld ei. Een olielaagje maakt dat ze nog soepeler door het water glijden. Op het land droogt de huid snel in.

neusgat

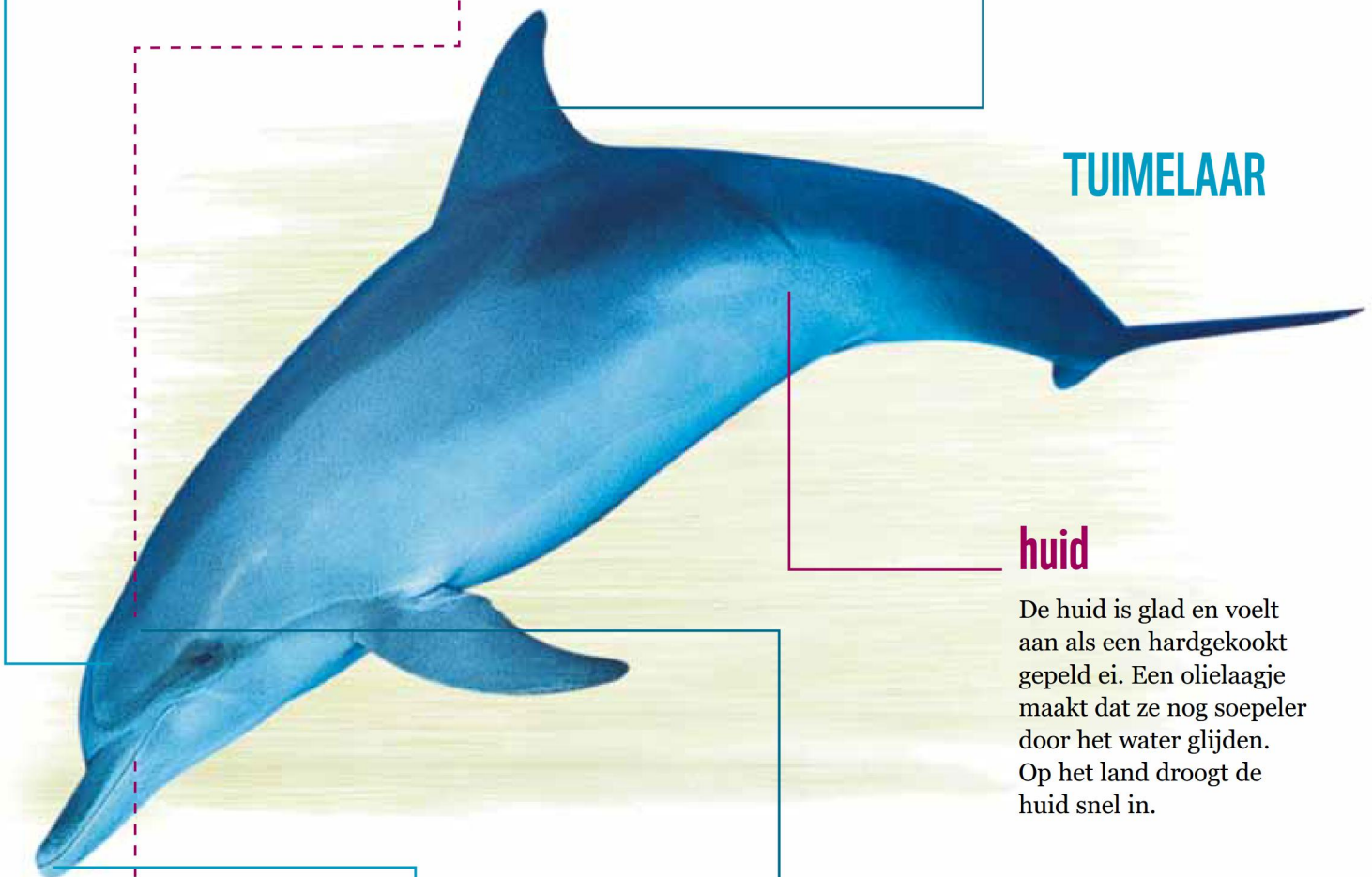
Tandwalvissen hebben één neusgat boven op hun kop om lucht te happen. Potvissen kunnen bijzonder lang onder blijven zonder adem te halen. Duiken van bijna twee uur zijn waargenomen. Eenmaal boven ademen ze eerst een stuk of vijftig keer in en uit. Hun ademwolk is ook in de warmere streken zichtbaar vanwege het olieachtige slijm en het zeewater dat tegelijk met de lucht omhoog wordt geblazen.

tanden

Tandwalvissen hebben simpele tanden, die allemaal dezelfde kegelvorm hebben. Ze kunnen er hun prooi als een tang mee vastgrijpen, maar niet verscheuren. Ze slikken hun vangst dan ook in zijn geheel in. Viseters hebben veel punttanden, soms meer dan 200. Inktviseters hebben er veel minder, soms zelfs helemaal geen.

snuit

De spitse snuit is een kenmerk van gewone dolfijnen. Bruinvissen en grienden hebben een stompe snuit. De meeste rivierdolfijnen hebben juist een veel langere, slanke snuit.

BLAUWE VINVIS: DE RECORDBREKER

De kampioen van het dierenrijk is een vrouw. Vrouwelijke blauwe vinvissen kunnen namelijk groter en zwaarder worden dan mannen. Gemiddeld bereikt een man een grootte van 24 meter en een vrouw 25 meter met 33 meter als record: bijna zo groot als een Jumbojet. Hun gewicht is gemiddeld zo'n 100.000 kilo: twintig keer zoveel als een volwassen olifant. Een blauwe vinvis die in 1947 bij de Zuidpool werd gedood woog zelfs 190.000 kilo! Het gewicht van een blauwe vinvis kan wel sterk wisselen met het seizoen. In de zomer eten ze zich helemaal vol in de koude wateren bij de polen. Vier maanden lang slokken ze enorme hoeveelheden kleine kreeftjes op. Soms wel 4.000 kilo per dag. Zo bouwen ze een flinke speklaag op, waar ze de rest van het jaar op kunnen teren. Aan het einde van de zomer trekken ze naar warmere wateren, waar zwangere vrouwtjes hun kind krijgen. Ze eten dan helemaal niets meer, maar voeden wel hun jong. In de zeven maanden durende zoogperiode kan een vrouwtje maar liefst een kwart van haar lichaamsgewicht verliezen. Je snapt dat ze in het volgende voorjaar weer met enorme trek naar de poolzee trekken.

POTVIS: DE GEHEIMBEWAARDER

De allerbekendste walvis is Moby Dick. Een enorme witte potvis die in een boek van Herman Melville een lange strijd voert met de walvisvaarder kapitein Achab. Potvissen zijn zo'n beetje de enige walvissen die zich verzet hebben tegen de jagers. Potvissen eten ook veel grotere prooien dan de baleinwalvissen. De mannetjes duiken soms wel tot twee kilometer meter diep om reuzeninktvisen te vangen. Vaak hebben ze littekens van de zuignappen op hun dikke kop. Hun dikke voorhoofd heeft waarschijnlijk iets te maken met echo-locatie. De honingkleurige olie in hun 'pot' maakte de potvissen zeer geliefd bij walvisvaarders. Er werden kaarsen van gemaakt en olie voor de koning van de auto's, de Rolls-Royce. Een andere merkwaardige schat van potvissen is amber. Vettig bruin spul dat veel waard is als geurstof. Het zit in de ingewanden van potvissen en spoelt soms aan als een potvis een brok heeft uitgebraakt. Potvissen komen in bijna alle wereldzeeën voor. De vrouwtjes leven in familiegroepen van dertig dieren of meer in de warme wateren rond de evenaar. De mannetjes trekken veel verder weg, bijvoorbeeld naar de poolzeeën. Op hun zwerftochten komen ze ook wel eens door de Noordzee. Soms spoelt er zelfs eentje aan op onze kust. Waarom walvissen stranden is het zoveelste geheim van de zeezoogdieren.

De Chinese vlagdolfijn is waarschijnlijk uitgestorven.

TOP BEDREIGDE SOORTEN

1 Rivierdolfijnen

Sommige dolfijnen trekken een tijdje een rivier op maar er zijn er ook een paar die hun leven lang in zoet water doorbrengen. Deze rivierdolfijnen komen alleen in Azië en Zuid-Amerika voor, in een beperkt aantal rivieren waaronder de Indus, Ganges, Yangtze en Amazone. Aanleg van stuwdammen, visserij, scheepvaart en vervuiling hebben veroorzaakt dat alle rivierdolfijnen ernstig in aantal zijn afgenomen. De soort die nog het meest voorkomt is de orinoco-dolfijn die behalve in de Orinoco vooral in de Amazone en de zijrivieren daarvan leeft. De Chinese vlagdolfijn uit de Yangtze is sinds 2001 niet meer met zekerheid gezien. Waarschijnlijk is deze soort zelfs uitgestorven.

2 Vaquita (*Phocoena sinus*)

Een kleine bruinvis die in de Golf van Californië bij Mexico leeft. Doordat vaquita's maar in een klein gebied leven en vaak in een net van vissers terechtkomen, zijn er nog maar een paar honderd over.

3 Noordkaper (*Eubalaena glacialis*)

Een kleine bruinvis die in de Golf van Californië bij Mexico leeft. Doordat vaquita's maar in een klein gebied leven en vaak in een net van vissers terechtkomen, zijn er nog maar een paar honderd over.

4 Noordse vinvis (*Balaenoptera borealis*)

Dit is een van de grootste walvissoorten; alleen de blauwe vinvis en de gewone vinvis worden groter. De soort is sinds 1979 beschermd. Omdat hij zelden aan de kust te vinden is, is onderzoek lastig en niet precies bekend in hoeverre de aantallen zich hebben hersteld.

5 Blauwe vinvis (*Balaenoptera musculus*)

Voor de komst van harpoenkanonnen zwommen er nog zo'n 250.000 blauwe vinvissen rond. Daarna ging het hard. In het jaar 1931 alleen al werden er 29.000 gedood. Hoewel ze sinds 1967 niet meer bejaagd worden gaat het herstel langzaam. In totaal zijn er nu tussen de 10.000 en 25.000.

6 Grize walvis (*Eschrichtius robustus*)

Een trage zwemmer die zijn voedsel in ondiep water zoekt. Hij woelt met zijn snuit over de bodem en zeeft vervolgens met zijn korte maar stevige baleinen de bodemdiertjes eruit. Grize walvissen waren bijna overal uitgestorven, maar de groep die aan de Noord-Amerikaanse kant van de Grote Oceaan leeft heeft zich kunnen herstellen tot zo'n 25.000 dieren.

7 Groenlandse walvis (*Balaena mysticetus*)

Dit was een van de soorten die als eerste bijna was uitgestorven door de activiteiten van de walvisvaarders. Vroeger kwamen ze veel bij Spitsbergen voor. Nu vooral rond Alaska. Af en toe mogen de Eskimo's er eentje vangen vanwege de traditie. Er zijn er maximaal 10.000 over.

De Hector-dolfijn is zeer zeldzaam.

8 Hector-dolfijn (*Cephalorhynchus hectori*)

De Hector-dolfijn is een van de zeldzaamste in zee levende dolfijnen ter wereld. Het is ook een van de kleinste dolfijnsoorten. Hij is alleen te vinden rond Nieuw-Zeeland. Er leven waarschijnlijk nog 3.000 tot 4.000 Hector-dolfijnen.

WALVISVAARDERS: VAN HELDEN TOT MOORDENAARS

In Japan wordt nog steeds walvisvlees gegeten.

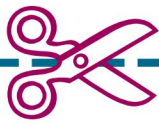
Al eeuwenlang maken mensen jacht op walvissen. De Noormannen vonden het maar enge zeemonsters, waarmee ze een strijd op leven en dood voerden. Andere Europeanen die veel op walvissen jaagden waren de Basken, de Engelsen en de Nederlanders. Vroeger was de walvisvaart een levensgevaarlijk bedrijf: veel walvisvaarders kwamen tijdens het werk om het leven. Het aantal slachtoffers onder de walvissen was echter veel groter. De langzaam zwemmende walvissen die dicht onder kusten zwommen verdwenen daarvoor als eersten. De walvisvaarders gingen daarom steeds verder van huis en richtten hele kampen in bij de Noordpool om daar op walvissen te jagen. Vanaf 1900 trokken de walvisvaarders ook naar de Zuidpool. Inmiddels hadden ze stoomschepen en harpoenkanon-

nen waarmee ze ook de snelle walvissen zoals bultruggen en blauwe vinvissen konden vangen. Alhoewel het aantal walvissen enorm afnam, brachten de walvisvaarders steeds grotere vrachten naar de wal. Het dieptepunt was in 1961. In dat jaar vingden de walvisjagende landen meer dan 66.000 walvissen. Daarna nam het snel af. Vooral omdat er gewoon geen walvissen meer over waren, maar ook omdat de verschillende landen afspraken dat ze minder zouden vangen. In 1965 besloten ze niet meer op de blauwe vinvis te jagen. Bescherming voor alle grote walvissen volgt pas in 1988. Toch houdt niet iedereen zich aan de afspraak om geen walvissen meer te vangen. Japan, Noorwegen en IJsland doden jaarlijks zo'n 1000 walvissen, onder het mom van 'wetenschappelijk onderzoek' en 'traditie'.

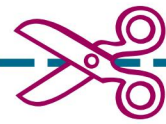
Uitgave:	Wereld Natuur Fonds (5e druk 2011)
Tekst en samenstelling:	Frits Vaandrager en Geert-Jan Roebers
Productie en eindredactie:	Wereld Natuur Fonds
Vormgeving:	Graphic Leusden
Fotografie:	WWF-Canon: William W. Rossiter, James Frankham, Morten Lindhard, Wim van Passel, Hartmut Jungius, Helmut Diller, Pieter Langendijk, Stephen Dawson, Michel Terrettaz, Michel Gunther, Jürgen Freund, Kevin Schafer, Ronny Frimann, Chris Martin Bahr, H�el�ene Petit, Fernando Trujillo, Chinese Academy of Science.

Wereld Natuur Fonds
Dribergseweg 10
3708 JB Zeist
Postbus 7
3700 AA Zeist

Servicelijn: 0800 - 1962
(gratis)
info@wnf.nl
www.wnf.nl

KNIPPAGINA

Spinnerdolfijnen

Beloega

Zuidkaper

Boliviaanse rivierdolfijn

Orka

Tuimelaars